

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америка; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0237. Тел. V. H. Соуза: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

АРЕШТ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ ВІЯВЛЯЄ ЗАТІІ ШПИГУНСЬКОЇ ШАЙКИ

Нью Йорк, 21 липня. — Арештування цілої кращої ради Комуністичної Партії Америки це лише іскра, яка спричинила вибух пального матеріалу нагромадженого урядом впродовж 13 місяців таємного слідства в справі діяльності шайки шпигів з великецьким розгалуженням по цілій країні. Першу вістку про діяльність шайки подала до відома уряду американська дівчина зі стейтів Нової Англії, яка випадково опинилася на чолі цієї афери. Вона була просто застрашена можливими наслідками шпигунських затію і не могла довше втримати тайни. Коли вона подала перші інформації про цю справу, урядовці не хотіли вірити, що щось таке є можливе в Злучених Державах. Поодинокі комуністи, які дісталися до різних урядових бюрок, навіть до оточення президента, звитували їй правильною підтримкою, про американські стратегічні плани, про будову нових американських бомбовальників і про найбільші тайни, які американський уряд мав у своїх руках під час невідомої війни. Вона зпочатку передавала їх комуністичним агентам, а після виявила все Федеральному Бюро Інформації і тоді поклало спеціальну судову лаву для її процесу.

18-ЛІТНІ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ДОБРОВІЛЬНО ДО АРМІЇ

Вашингтон. — Після оприлюднення прокламації президента в справі військової браки, помітне велике число добровільних згошень 18-літніх хлопців як добровольців до всіх родів збройних сил. Багато зголюються до армії тому, що 18-літні хлопці будуть об'язані служити лише 12 місяців в армії, замість 21 місяців, як це станеться з іншими, коли вони будуть покликані обов'язково. Ген. Герші, голова поборової служби, оприлюднює погляд, що покликування до служби прийде аж з початком місяця жовтня.

29 БІЖЕНЦІВ З ЛАТВІЇ ПРИПЛИЛИ ЛЮДЬКОЮ ЧЕРЕЗ ОКЕАН

Провінстан, Масс. — Після 43-денної подорожі через бурхливий Атлантичний океан 29 втікачів із підсоветської Латвії прибули невеликою лодкою до берегів Злучених Держав. Між втікачами є 15 чоловік і 7 жінок і 7 дітей. Втікачі кажуть, що вони почали втечу з рідної країни ще перед 4 роками, коли то Совети почали нерозбірливо арештувати кожного, хто не був комуністом. Вони втікли до Швеції, а ступнево перебралися аж до Америки. Зі Швеції виїхали 22 травня. Між втікачами є 1 литовець, один москаль і один швед.

ПРОФ. КОЛЕМАН БУДЕ ВЧИТИ В ІНШІЙ ШКОЛІ

Нью Йорк. — Д-р Артур П. Колеман, професор Колумбійського університету, який зрештував із свого становища на знак протесту, що університет згодився на прийняття підсоветського професора для навчання польської літератури, прийняв інше становище, а це професора в Дикінсон Каледж у місцевості Рутерфорд, у стейті Нью Джерсі. Він буде вчити там польської мови. Університет Колумбія висловив жаль за приводею резигнації Колемана, однак не змінив свого рішення.

ЗА ЗНИЖКУ ЦІНИ ХЛІБА

Вашингтон. — Чарльз Ф. Бранан, секретар рільництва, заявив представникам лікарського промислу, що треба об'язати ціну хліба, якщо вони хочуть, щоб люди вживали більше хліба ніж непер. Пекарі домагалися від секретаря, щоб він почав кампанію за збільшення консумції хліба.

справ, які президент зголює у конгресі, буде теж новий бил в справі допущення 400,000 скитальників на місце 205,000, як це ухвалено в попередній сесії. Президент має теж згадати про напруження між Советами й Америкою з причини блокади Берліна.

Америка не дасть себе застрашити і буде змагати до дальших переговорів у справі Берліна

Вашингтон, 21 липня. — Секретар стейту Джордж К. Маршал висловив на пресовій конференції свої погляди на теперішню кризу в Берліні в такий спосіб: „Ми не дамо себе застрашити ані не дамо себе завернути з правної дороги, відповідальності, яку ми відчуваємо за Берлін і за Німеччину взагалі. Водночас ми далше будемо вживати всякого можливого засобу для переговорів і дипломатичної поведінки для досягнення прийнятливої розв'язки і для недопущення трагедії нової війни в світі. Та я ще раз повторюю, що ми не дамо себе застрашити“.

Кілька годин після розмови з кореспондентами приїхав до Вашингтону ген. Лушус Клей, американський військовий губернатор у Німеччині із своїм політичним дорадником, Робертом Д. Морфієм. Вони обидва переведуть конференцію в департаменті стейту, який зголюється на розмову з президентом Труманом.

Міжтим стало ясним, що Америка буде далше вислати військові літаки до Європи, як засіб посилення дипломатичної акції. Нота, яку має Америка вислати до Советів, може бути перероблена після розмови президента з ген. Клейем. Британія домагється, щоб дати Советам можливість приступити до переговорів в справі цілої Німеччини, а не лише в справі Берліна. Розмови в цій справі веде британський посол Гейер Мілар у департаменті стейту.

ДАЛЬШЕ ВІЯСНЕННЯ ПАЧКУВАННЯ ШПИГІВ ЧЕРЕЗ ОБЕДНАНІ ДЕРЖАВИ

Вашингтон. — Супроти того, що секретар Маршал вивів сумнів, чи справді через Обеднані Держави пачкується до Америки советських шпигів, правничка підкомісія сенату вівала урядовий департаменту стейту Роберта Александра, щоб він кинув більше світла на свою заяву з попереднього дня в цій справі. Сенатор Чарльз Ревекомб, голова підкомісії виявив, що акція в цій справі поступає цілою силою вперед, бо він хоче витягнути на денне світло всю правду про підпольні затії в Америці.

ДЮІ ІНТЕРЕСУЄТЬСЯ РОЗВИТКОМ ПОДІЇ В БЕРЛІНІ

Полінг, Н. Й. — Губернатор Тамес Е. Дюї, як кандидат на президента Злучених Держав за рамені Республіканської партії, заявив репортерам, що він глибоко інтересується розвитком подій в Берліні і переговорів цю справу з Гаролдом Стасеном, який приїхав на розмову до нього. Дюї дістає щоденні звідомлення про положення в Берліні від свого політичного дорадника Джона Фостера Долса і каже, що ця справа є дуже поважна і потребує зручного керування. Дюї надіється відбутися конференцію з ген. Клейем.

БРИТАНІЯ ВІДЗНАЧУЄ 65 АМЕРИКАНСЬКИХ ОФІЦІРІВ

Вашингтон. — Сер Олівер Франк, британський посол до Злучених Держав, відзначив 65 американських офіцерів з другої світової війни медалями за їхню прислугу

АМЕРИКАНСЬКІ СУПЕРФОРТЕЦІ В НІМЕЧИНІ ВПРАВЛЯЮТЬСЯ В БОМБАРДУВАННІ

Вісбаден, Німеччина, 22 липня. — Європейське командування американської авіації вчора повідомило про „рутинні вправи в бомбардуванні“ суперфортець В-29. Не названа кількість цих повітряних велитнів з однієї бази в Баварії відлітає вправний лет понад Німеччину та скидає високо експлозивні бомби на колишню німецьку фортецю на острові Гельголанд, що був за час війни базою німецьких підводних човнів. Рівночасно повідомлено про дальшу розбудову американської повітряної бази у Вісбаден, достосовуючи її до нових типів літаків.

Суцільна советська неволя за Залізною Заслоною

ГЕН. ГАСАЛЬ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ „НОВІЙ ДЕМОКРАТІЇ“

Гайдельберг, Німеччина, 22 липня. Тут в головній квартирі Американської Армії в Німеччині скликано вчора пресову конференцію, на якій колишній заступник шефа штабу чехословацької армії та один з найвищих її командантів, ген. Антонін Богуміл Гасаль, що недавно перебів в американську зону Німеччини, подав інтересні інформації про положення в опанованій більшовиками його країні. Ген. Гасаль ствердив насамперед масові антикомуністичні настрої серед чехословацького населення взагалі, а серед армії зокрема, та постійні бунти, невдоволення і загальну деморалізацію з одного боку, а терор і безкомуністичні чистки та суцільну советську неволю з другого. Він ствердив, що не зважаючи на всі чистки і терор, чехословацька армія в своїх 75 відсотках є проти-комуністична а постійними дезерціями до тої міри здеморалізована, що на випадок війни Совети могли б протягом 24 годин зайняти цілу країну. Советська чистка охоплює тепер головний командний склад. Зі самих генералів досі вже 25 пощастіло втекти, або були заарештовані. Ген. Гасаль в дальшому вивинив, що чехословацьку армію тепер політично „перевиховують“ советські комісари та що ця армія нараховує 140,000 старшин і воїків. Він не бачить „багато можливостей на громадянську війну, як щоб вибухла світова війна, бо комуністичний уряд поступово все охоплює під свою контролю. Він теж не бачить інших можливостей визволення Чехословаччини, як тільки під час нової війни. Ген. Гасаль потвердив вістку, що советські війська стаціонують в Чехословаччині, головню в Яхімові, де біля 70,000 німецьких полонених добувають для Советів уран. Перед своєю втечею ген. Гасаль мав наради з Бенешем. Тепер він має бажання виїхати до Англії. Він виявив свою готовість повести чеську армію проти Советів на випадок війни.

ТИТО ВІДКИДАЄ ОБВИНУВАННЯ КОМІНФОРМУ ТА ЗАЯВЛЯЄ СВОЮ „ЛЮБОВ“ ДО СОВЕТІВ

Београд, Югославія, 22 липня. Вчора тут зачався вже 6-ий з черги краєвий конгрес комуністичної партії Югославії, в якому бере участь 2,344 делегатів, що заступають 468,000 членів партії. Наряду конгресу започаткував маршал Тіто „п'ять-годинну промову“, в якій відкидав видвинені проти югославських комуністів обвинувачення Комінформу, називаючи це „наступом на єдність нашої партії та закликом до деструктивних елементів, щоб вони піднесли голову і організували підпольну боротьбу в нашій країні та викликали громадянську війну“. Приявні делегати постійно переривали промову Тіто оплесками, даючи виразно до зрозуміння, що вони піддержують його в теперішньому конфлікті з Комінформом. Тіто в своїй промові, відкидаючи обвинувачення Комінформу, рівночасно не щадив підлабузницьких слів Сталінові і Москві, заявляючи їм свою „вічну любов“.

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА КОРИСТАЄ З ІНФОРМАЦІЇ „УКРАЇНСЬКОГО БЮЛЕТЕНУ“

„Рачестер-Таємс Юніон“ з 15-го липня передрукував з виданого ПАУ Конференцією „Українського Бюлетену“ в англійській мові цілу велику інформацію про „Боротьбу підпольних армій за залізною заслоною“, поклалившись на джерело. Це тільки потверджує важливість цієї нової української публікації, 6-те число якої вже появилася з датою 15-го липня. В цьому останньому виданні, Крім редакційної статті про „Росію і Советів“, надруковано цілий ряд інтересних інформацій про українську визвольну боротьбу та подано українське становище у зв'язку з іншими подіями.

ПІДПИСАНО ЧЕШЬКО-РУМУНСЬКИЙ ДОГОВІР

Букарешт, Румунія, 22 липня. Вчора тут підписано чесько-румунський „договір приязні та взаємної оборони“. Він мав би тривати 25 років.

ОСТАННЯ СПРОБА МИРНОГО ПОЛОГДЖЕННЯ СОВЕТСЬКО-ЗАХІДНОЇ КРИЗИ

БРИТАНІЯ ПРИГОТОВИЛА ПРОЄКТ НОВОЇ НОТИ ДО МОСКВИ

Західні союзники погоджуються на переговори в справі цілої Німеччини, якщо раніше буде перервана блокада Берліна.

Лондон, 22 липня. — Уряд Великої Британії приготував проєкт нової дипломатичної ноти трьох західних великодержав до Москви в справі політичної кризи в Берліні, погоджуючись на поширення переговорів на справу цілої Німеччини, якщо раніше Совети перервуть блокаду Берліна. На проєкт ноти вже мала погодитися Франція ще перед відставкою уряду прем'єра Шумана і тепер ще розглядається у Вашингтоні. В ноті теж виразно сказано, що західні союзники підуть на переговори тільки тоді, як буде перервана блокада Берліна і як Совети раніше повністю визнають всі західні права в цьому місті. Американський проєкт ноти, приготований амбасадором Долгесом, був відкинений Британією і Францією. Ця нота різнилася від британської настільки, що передбачувала передачу справи Раді Безпеки, якщо б переговори зі Советами не дали бажаного успіху. Рівночасно видивається згода, що на випадок продовження урядової кризи у Франції, Америка і Британія готові почати відповідну дипломатичну акцію, не дожидаючи на надання англійської згоди у Франції.

СОВЕТИ ОБІЦЯЮТЬ ХАРЧІ ДЛЯ ЦІЛОГО БЕРЛІНА З 1-ГО СЕРПНЯ

Берлін, 22 липня. — Советські власті повідомили вчора за посередництва німецьких комуністів, що в советському секторі Берліна з 1-го серпня буде вже стільки харчів, що ними можна буде забезпечити населення цілого міста. Передумови, які советські власті ставляють на це, означають 6 практично підпорядкування західних секторів советській контролі, на що згорі не погоджуються західні союзники, ставляючи в сумнів саму реальність советських обіцянок. Західні союзники зі свого боку повідомили про необхідність дальшого зменшення користування електричною енергією в їх секторах, з огляду на брак вугілля.

БРИТАНІЯ ВДОВОЛЕНА З ВИСТУПУ МАРШАЛА

Лондон, 22 липня. — Виступ секретаря стейту Маршала та його заява, що західні союзники докладають усіх дипломатичних зусиль, щоб не допустити до вибуху нової війни в пологдженні Берлінської кризи, але і рівночасно ствердження, що вони не дадуть себе залювати війною, прийнято з помітним вдволінням в Лондоні. Речник уряду заявив, що Британія повністю солідаризується зі заявою Маршала та що вона теж в жодному разі не налякається советських воєнних погроз.

ЧИСТКА В СОВЕТСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 22 липня. — Советські власті почали знову масову чистку на відповідальних постах німецького самоуправління в їх зоні. Жертвою чистки вже впало багато осіб, між ними і президент Німецької Економічної Комісії в цій зоні.

АНДРЕ МАРІС ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 22 липня. — Президент Оріол доручив вчора членові радикальної партії та міністрові справедливості в двох попередніх урядах, Андре Маріс, створити новий уряд. Уряд мав би мати коаліційну базу і до нього мали б увійти всі партії, за винятком комуністів. Маріс негайно почав інтензивні заходи в цьому напрямку і вже сьогодні він мав би повідомити про їх вислід. Приспішення формування нового уряду домагаються всі відповідальні французькі державні мужи, з огляду на міжнародну політичну кризу.

ТУРБОТИ ШВЕДІВ З П'ЯТОЮ КОЛОНОЮ В АРМІЇ

Боден, Швеція, 22 липня. — Місцеві шведські власті, головню військово командування в цій головній оборонній лінії проти альянсованої армії Сходу, щораз більше занепокоєні не так самим нападом, як загрозливою роботою комуністичної п'ятої колонії на цій важливій стратегічній - оборонній лінії. Комуністи ведуть свою підіривну роботу головню в армії.

РОЗБІЖНОСТІ СОЮЗНИКІВ В СПРАВІ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ

Лондон, 22 липня. — До цілого ряду всіяких інших непорозумінь між західними союзниками та Советами, долучаються теж розбіжності думок й інформації щодо дальшої долі колишніх італійських колоній в Африці. Туди їздила комісія чотирьох великодержав з метою перевірки думки і бажання населення колоній. Тепер виявляється, що представники населення що іншого говорили американцям і британцям, а що іншого советам.

СІМ'Т АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ЗАЛИШАЮТЬ БЕРЛІН

Берлін, 22 липня. — Від деякого часу сім'т американських військових представників в Берліні виїжджають малими групами до Франції. Вїзд відбувається на добровільній базі. З 2,000 американських родин, що були в цьому місті минулого року, тепер вже не залишилось більше 900.

СОВЕТИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ПРОТИ-ЗАХІДНІ САБОТАЖІ НА НІМЕЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ

Берлін, 22 липня. — Британські власті довідуються з доброго поінформованих джерел, що Совети почали інтензивну підготовку до саботажів проти західних потягів на німецьких залізницях в советському секторі, якщо західні союзники рішили вислати через цю зону озброєні конвої з харчами до Берліна.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA: SUBSCRIPTION RATES:

Ha рік \$7.00 One year \$7.00
Ha пів року \$3.75 Six months \$3.75
Ha три місяці \$2.00 Three months \$2.00

В Джерсі Сіті і закордоном: Foreign and Jersey City Rates:

Ha рік \$10.00 One year \$10.00
Ha пів року \$5.25 Six months \$5.25
Ha три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Число з понеділка (англійською Monday's issue (the Ukrainian Weekly, Частинкою): English language supplement):

Ha рік \$2.50 One year \$2.50
Ha пів року \$1.50 Six months \$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

САМОГУБСТВО З РУСОФІЛЬСТВА

Заки Ян Масарик, чехословацький міністер закордонних справ, поповнив у Празі 9 березня самогубство, він написав в останній годині свого життя листа до Сталіна, в якому виясняє, чому він рішився на такий крок. Каже, що йому залишилося тільки вмерти, надіючись, що такий крок припинить громадянську війну в Чехословаччині й заставить Сталіна припинити совітизацію цієї країни.

Ян Масарик пише, що він міг би уступити з уряду і тим заперестувати проти насильної совітизації, але це була б „боротьба проти законного уряду Росії“. Так поступити він не може, бо його славний батько, Томас Масарик, його навчав, що незалежна Чехословаччина може існувати тільки тоді, коли дістане допомогу збоку Росії. „Ми, чехи, завжди думали, що не можемо покладатися на ніяку країну крім одної Росії“, пише Ян Масарик далі. Тому і „Син Масарика ніколи не буде спосібним поборювати владу, яка панує над Росією; він ніколи не буде спосібним дати найменшу нагоду ворогам Росії, що слідує з її помилками та ілюзіями, щоби їх краче використати проти колиски словянських народів“.

„Я не можу жити без свободи, але я і не можу боротися за неї, бо Ян Масарик не може навіть посередньо боротися проти Росії та її владі“, читаємо при кінці листа Масарика, де він щеро підкреслює своє вірогідне відношення до Росії. Робить він це, як виходило б, у вірі, що Сталін вислухає тих благальних слів і накаже чеським комуністам не вводити „політичних та економічних принципів, цілком чужих для чеського народу та цілої його історії“. Коли так не станеться, Масарик запевняє, то як вже остання година для „Росії й всіх слов'ян“, Сталін застане в Чехословаччині владу, яка буде зневажена народом, а буде спиратися тільки на багнетах поліції та жандармерії.

Клод Борде, редактор французької газети „Комбат“, який видрукував цей лист Масарика, заявив, що одержав відпис оригінального листа від капітана Івана Крилова, старшого совітського розвідки, який покинув совітські ряди в Берліні й втік до Бельгії. Борде каже далі, що Росія втратила таких приятелів як Масарик і Бенеш через загарабання кількох мільйонів чехів і тим зробила „найфатальнішу помилку з усіх численних помилок своєї повсюдної політики“.

Борде ще пише, що довго вагався з публікацією передсмертного листа Яна Масарика, знаючи, що Москва не буде перебирати ніякими засобами, щоби „доказувати“, що такого листа не було. Але переконавшись, що Ян Масарик такого листа дійсно написав, він рішився його опублікувати як важний документ трагічної сучасності.

До листа Яна Масарика не прив'язуємо ніякої ваги, коли іде про можливість якоїсь зміни московської політики зглядом чехів чи інших слов'ян. Цей лист є для нас тільки документом особистої трагедії таких слов'янських провідних людей, у яких русофільство стало прямо патологічним явищем. Що за нещастя, коли такі люди займають визначні становища; державні, дипломатичні, суспільні чи наукові. Яким великим нещастям з ці люди не тільки для свого народу чи слов'ян, але й для ідеалів свободи в цілому світі!

Прокляття в справі обов'язкової військової служби

Для чисто практичних цілей згадаємо за деякі постанови проклації президента Трумана з 20. липня в справі реєстрації молоді до першої військової служби за мирних часів в Злучених Державах.

Прокляття пригадує постанови Акту Про Поборову Службу з 24. червня 1948 р., в якому передбачені звільнення осіб від реєстрації до військової служби. Від обов'язку реєстрації звільнені: Всі офіцери й вояки, які вже служать при армії, військовій флотії, повітряній силі, морській службі, прикордонній службі і службі прилюдного здоров'я, а також учні відповідних військових шкіл; далі резервісти згаданих родів військової служби. Крім того дипломати в заграничній службі і консули та консульські агенти.

Поза вичислені категорії людей всі інші громадяни Злучених Держав мають обов'язок реєструватися на таких засадах: Всі чоловіки, які горожанинські мешкають в Злучених Державах, які покинули 18 років життя в річницю їхніх народин і такі, які ще не покинули 26 року життя в річницю їхніх народин /у понижче наведених днях:

1. Особи народжені в р. 1922 по дні 30. серпня 1922 р., мають зареєструватися в понеділок 30. серпня 1948 р.

2. Особи народжені в 1923 р. мають зареєструватися у вівторок 31. серпня 1948 р., або в середу 1. вересня 1948 р.

3. Особи народжені в 1924 р. мають зареєструватися в четвер 2. вересня, або в п'ятни-

цю 3. вересня 1948 р.
4. Особи народжені в 1925 р. мають зареєструватися в суботу 4. вересня, або у вівторок 7. вересня 1948 р.

5. Особи народжені в 1926 р. мають зареєструватися в середу 8. вересня, або в четвер 9. вересня 1948 р.

6. Особи народжені в 1927 р. мають зареєструватися в п'ятницю 10. вересня, або в суботу 11. вересня 1948 р.

7. Особи народжені в 1928 р. мають зареєструватися в понеділок 13. вересня, або в вівторок 14. вересня 1948 р.

8. Особи народжені в 1929 р. мають зареєструватися в середу 15. вересня, або в четвер 16. вересня 1948 р.

9. Особи народжені в 1930 р. перед днем 19. вересня 1930 мають зареєструватися в п'ятницю 17. вересня, або в суботу 18. вересня 1948 р.

10. Особи народжені після 19. вересня 1930 р. мають зареєструватися в дні, в які вони будуть святкувати 18. річницю свого народження, або впродовж 5 днів після того.

Коли хто не зможе зареєструватися в дні призначені для нього для реєстрації тому, що він був чимсь перешкоджений і не міг явитися до реєстрації без своєї вини, може виконати цей обов'язок так швидко, як це йому вдасться, за поданням причин, чому не явився на час.

В проклації сказано, що кожен молодець, обов'язаний до реєстрації, має познайомитися з приписами закону і до них прирватися. Це зроблено на підставі правничої засади, що „незнання закону не виправдує людини“.

СТАЛІН І ГРУЗІЯ

Відомо що совітський диктатор Сталін — грузинського роду. Рідна мова його — грузинська, ще й досі Сталін говорить по російськи з грузинським акцентом.

Як могло статися, що цей чужинець прийшов до влади в Москві? Подібний факт знаходимо в історії Франції: Наполеон Буонапарте, імператор, французів, теж був чужинцем для Франції, походив з острову Корсики, виховувався в дитинстві в мові італійській. Коли 1797 року військо революційної Франції під проводом молодого генерала Буонапарте прийшло в Італію, то італійські патріоти думали, що Наполеон Буонапарте має наміри, прихильно до Італії, і просили його стати на чолі італійського визвольного руху. На це Буонапарте відповів, що він не італієць, а француз. Наполеон завоював Італію і прилучив її

велику частину до Франції. Коли б захотів підійняти від Франції мешканців рідної Наполеонові Корсики, то він, безперечно, силою не допустив би такого „сепаратизму“.

Сталін Джугашвілі був найзапеклішим ворогом самостійної Грузії. Він докладав усіх старань, щоб силою прилучити Грузію до Росії, і це сталося в березні 1921 року. Сталін та інші грузинські комуністи терором винищували і винищують опозицію в Грузії: все мусить слухати наказів з Москви. Ленін незадовго перед смертю висловився, що для справи „єдності пролетаріату“ дуже небезпечно зрості комуністи, бо вони стають часом більшими патріотами Росії ніж самі росіяни.

Уже 27 років панує російська окупаційна влада над Грузією. В яких відносинах стоїть Грузія до Сталіна? Яке значін-

Зі щирим серцем при праці

Відвідини у Представництві ЗУАДКомітету в Зальцбургу.

Зальцбург — можна тепер називати другою столицею Австрії. І не тому, що воно — як місце народження безсмертного Моцарта — є осередком музичного життя цієї прекрасної країни, але завдяки цій незначній припадковості, що ще перед закінченням війни голосами чотирьох альянтів приділено його американцям. І це вистарчає, щоб воно набрало значення побіч такого кольору, як Відень, який згуртував у себе чи не більш, як четвертий населення Австрії.

Про це теперішнє значення Зальцбурга голосно шумлять виділи шістьохосові Рольс-Ройси та Шівролети, що просявляються безупинно вулицями вулицями цього історичного міста, про це говорять завжди повні та з добірною програмою театру зі славними Зальцбурзькими Фестіпілями, що саме до них тепер ідуть жваві підготування; про це й говорять і безіменна армія скитальників, яких тут найбільше і які тут — у Зальцбургу мають свою столицю. Колись спокійне несповна стотисячне місто, хоч і з колюсальною історичною традицією — сьогодні прибижище різних людей і народів, що їх події виникли із нормальної життєвої струї та всадили у примітивні бараки, які брудними плямами опоганюють чарівну панораму.

Вистарчить пройтись вулицями, щоб у гаморі відчувати багатонаціональну масу, яка на різних мовах (громадянство тут мають не лише мови великих народів, але побіч англійської, французької, італійської, свободно лунають мови східних народів, як литовська, чи лотиська, так польська, російська, чеська, мадярська, сербська, хорватська, теж і наша рідна українська, і навіть жидівський жаргон) виявляє свою живучість і вносить в загальне життя міста нервованість і прудкість.

І яка благословенна думка була у тих людей, які задумали і зорганізували Міжнародну Організацію цих виселенців, так зване ІРО, що є захисником і оборонцем цих бездержавних людей, яких знищені війною австрійці без цієї міжнародної опіки були б давно вже викинуті поза кордони своєї території а й зовсім знищені.

І яка благословенна думка має той факт, що грузин диктує свою волю мільйонам мешканців Союзу?

(Докінчення на стор. 3-тій)

була у тих наших заокеанських братів, що підняли ідею та зорганізували комітет допомоги українським скитальникам, який під загальною назвою Злученого Українського Американського Допомогового Комітету має теж своє представництво в Зальцбургу.

Саме бюро цього Представництва — сьогоднішня наша ціль. Воно приміщене у самому осередку міста в будинку, в якому розложило свої широкі відділи ІРО. Резиденція — побіч величавої будівлі Зальцбурзької катедрі, яку — знищену підчас воєнного бомбардування — саме виконують реконструкції — це справді площа перед резиденцією Зальцбурзьких архієпископів, колишніх володарів і будівничих цього міста. Зрештою теперішній осілок ІРО — це ніщо інше, як колишня резиденція цих могутніх князів церкви. Про це говорять його імпозантний вид і великі розміри залів, які кожний нехай у поспіху з цікавістю оглядає крізь шліпини у старовинних дверях, про це говорять ціла колекція портретів усіх Зальцбурзьких архієпископів — розміщена у фое на третьому поверсі зараз побіч кімнати, яку займає Представництво ЗУАДКомітету на Австрію в Зальцбургу.

В кімнаті гамірно та людно. Кількох урядовців і більше них інтересентів виповнюють її підломи. Користаємо з вільних записок і садимось на кріслі та прислухаємось. Головне наше зацікавлення — це представник ЗУАДКомітету на Австрію, п. Василь Гіна, молодий американський українець. Справді подивляти, як зумів він пристосуватися до наших обставин, як скоро зрозумів наше середовище, як вийшов у наш гурт. Він безпосередньо побачив усі наші скитальницькі недомогання, відчув їх щирим серцем і зі щирим запалом став до праці.

А праці багато — праці важкої й відповідальної. Вийти у турботи цих обездолених людей, зрозуміти їх наболілі душі та старатися їм допомогти — це не легке завдання.

Ось перед ним молодий чоловік — Юрій Колесник. У нього охота поїхати у Бразилію. Але трудність у тому, що жінка привела йому на світ дитину і через цього малого громадянина бездержавної громади консуль не дозволяє йому емігрувати. І лише відчуття важкого становища українського скитальника каже п. Гіні ще раз і ще раз інтерв'ювати у консуля, доки не діб'ється успіху.

Знов пані Палієнко хоче виїхати у Канаду зі сином, бо там уже в попередньому році емігрував її старший парень. Та знову трудність з консулом. І знову треба інтерв'ювати. А далі ще кандидат до Злучених Держав. Професор української гімназії в Зальцбургу п. Шандровський постановив поїхати до цієї демократичної країни. І тут знову треба інтерв'ювати, щоб Католіцька Акція захотіла бути „спонсором“ пану Шандровському.

Ще даліше ждуть три щасливці, що отримали афідевіти і їм треба тепер „виповнити бланкети т. зв. „Персонал Дейте“ по англійськи.

Та не лише в еміграційних справах приходиться людям допомагати, хоч і вони найважливіші. Ось зальцбурзькі футболісти хочуть поїхати на турне. А що треба перейти австрійсько-німецький кордон — тож і потрібно перепустки, чи радше дозволу С-А-С-І. І тут знову потрібний представник Зл. У. А. Д. Комітету, бо з американським громадянином там будуть говорити, з Ді-Пі-С-І-ом напевно ні. Треба теж допомогти зальцбурзьким пластунам при організації літніх таборів. Ось їхній провідник — проф. Кам'янецький прийшов просити, щоб п. Гіна переговорив з ІРО у справі харчових приділів для цих таборів. В ті ж хвилини дзвонить телефон і знов нова справа: З Ріду — з Горішньої Австрії доносять, що на нових документах українців не пишуть, що вони української національності. Треба знову інтерв'ювати в начальника „сиджбілітї“ Офісу“.

І так кожного дня. Що нове обличчя, що нова людина — це нова проблема, це нова турбота. І кожному треба дати відповідь — чи справа дрібна, чи дуже поважна. Бо вона — хоч і дрібна — для заінтересованого важка. Навіть інформація про те, коли іде найближчий транспорт, важлива для того, хто на цей транспорт чекає.

Важко нам займати час представнику ЗУАДКомітету. Але коротити і з ним перекінатися кількома реченнями.

— Чи багато у Вас роботи — питаємо, щоб зачати розмову.

— Роботи багато, більше, як я сподівався. Коли вперше з'явився я тут перед чотирма місяцями — я не давав собі справи вповні з могого завдання. Але згодом — пізнавши наших скитальців і зрозумівши їхні потреби, я відразу пізнав, що головна допомога їм треба емігрувати. І це вважаю своїм найважливішим ділом. Головна наша увага звернена на еміграцію до Злучених Держав Америки, потім до Канади.

(Докінчення на стор. 3-тій)

ІВАН КРАВЧЕНКО.

Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячу.

Автор.

8)

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ.

Так, він охоче попросився з „Інтернаціоналом“, бо йому певно ввижається масове повстання підсовітського народу...

А про те, що було ліквідовано Комінтерн, не може бути й мови, бо ліквідувати Комінтерн, це значило б відмовитися від прагнень до світової комуністичної революції.

Ліквідацію Комінтерну в 1943 році треба було розглядати, як чергову злодійсько-шахрайську паперову фікцію, як шаховий хід кваліфікованих авантюристів, як глум над

західною демократією, яку Кремль використовував на те, щоб зберігти Комінтерн і Компартію перед знищенням їх німецьким нацизмом.

Комінтерн був ліквідований ще й так, як свого часу було ліквідовано ЧЕКА, місце якої заступило ГПУ, пізніше теж ліквідоване і заступлене НКВД.

Отже, Комінтерн тільки зовнішньо був ліквідований, а внутрішньо він ні на одну хвилину не припиняв своєї руйнівницької праці, але без офіційної марки „Комінтерн“.

З того самого факту, що в Бєограді засновано „інформа-

ційне“ бюро Комінтерну, вже видно, що „дес“ існує і сам штаб Комінтерну. Отже, ніколи не мивавший в Москві Комінтерн, „воскрес“ десь в Бєограді. Але не залежно від того де б Комінтерн юридично не вмер, то все таки фактично він не вмирав в Москві.

Поки існує кремлівська комуністична зграя, доти і буде існувати Комінтерн і тільки в Кремлі.

СССР — це тільки трамплін, це концентрація авантюристів і жадлих хижаків для велетенського скоку на свою таку приналежну жертву — Світ, що у цієї зграї темніє в очі, крутиться в голові і сліпа каплає з пащі від того умовного рефлексу, який є передчуттям насолоди впитися своїми хижачькими зубами в саме серце світу — Нью Йорк.

Тільки цим пояснюється те жахливо-злиденне життя, яким живуть „щасливі“ невинні комунізму, бо кремлівський хижак нема часу дбати про

добробут обдуреної ним маси рабів.

Раби повинні все своє життя працювати на оборону і на напад, тобто на здійснення прагнень кремлівської зграї.

Чи зацікавлений в цій авантурі совітський народ? — Ні! Зацікавлена насамперед кремлівська зграя, а потім тільки ті, які відчувають в собі жадо-бу пограбувати весь світ і по-сісти певні місця в червоному світовому уряді.

Ніщо не може стати на перешкоді кремлівським володарям на шляху примування до їх злодійської мети. Тому так просто і легкою рукою знищено в СССР до 1941 року, приблизно, 40 мільйонів ні в тому меповинних людей, тому такою легкою рукою витрачаються сотні мільйонів доларів золотом на утримання за кордоном своїх офіційних шпигунів під назвою „закордонних амбасад“, утримання цієї мережі таємних шпигунів, провокаторів, організаторів

страйків, повстань заколотів і найголовніше, — організування п'ятої комуністичної колонії, як авангарду світової революції.

Я скорочую передмову, бо вона може виявитися в окремий том, а то і в декілька томів, але, мабуть, я і тоді тільки поверхово децю розповім, бо про комунізм і його кремлівську зграю, про катування можна писати сотні томів.

Я знаю, яку несамовиту лютість викличе в Кремлі „Чорний Ворон“ і ця передмова. Знаю, що кремлівські кати дадуть завдання своїй закордонній агентурі ліквідувати мене негайно. Знаю, що за мною буде дикунське полювання за що відверту правду про СССР, яку присуд, видає в лице кремлівським катом. Знаю, що золотом нагородять кривавий Сталін того катів, який знищить мене, але мене це не заважає і не зупинить перед ви-

конанням мого святого обов'язку пред людством усього світу.

Почування обов'язку перед людством, почування надлюдської скорботи за долю тих — кривджених, обездолених, безправних і беззахисних невинників комунізму, — стоїть вище моєї турботи за моє власне життя.

Крім вищезазначених причин, які керували мною в цій праці, я ще здійснюю, хоч трохи з запізненням, мої дві клятви — два слова честі. Перше слово честі, я дав своїм друзям по нещастю тоді, коли разом з ними був катований в одній з Ленінградських в'язниць. Я пообіцяв, що коли я вийду живим з цієї „фабрики переробки людей“ — в'язниці НКВД, то я внесу в широкий світ усі наші муки від катувань, розстрілів, увесь наш біль кривджених істот, всю правду про СССР.

Друге слово честі я дав катам, які катували нас.

Чуєте мене, кати-людодіи з Ленінградського чорноопорного ордена Леніна Н. К. В. Д? Чуєте мене, кати: Заваров, Малишкін, Розанов, Васильєв та інші кати з тюрми ч. 6?!

Тоді, коли ви на мені задовольняли ваш і кремлівський катівський садизм, я не жартував, (о, тоді мені було не до жартів!), коли я, як проклятий кидав вам: — „Ви кати...“ ви не вб'єте правди про вас“. Ви реготалися тоді п'яним реготом і лаялися нецензурною лайкою, в кожній лайці згадували ім'я Бога, Христа, били мене ногами і кулаками і запитували, чи не я це зроблю? — Абс я, або інші, — відповідав вам я, випльовуючи разом з кров'ю шматки зубів вибитих вашими „ласкавими“ руками.

Вас тоді було шість озброєних бандитів... На вашому боці тоді була сила, на мою, — Бог і Правда. Я вас не боявся. Не ви своєю катівською

Антін Рудницький.

Пам'яті Павла Печеніги Углицького

В останньому десятиріччі українська музика зазнала великої втрати і з лав її так не надто численних представників вибули назавжди композитори Віктор Косенко (1938 на Наддніпрянщині), Нестор Ніжканківський (1940 у Польщі, на скитальщині), Федір Акименко (1942 у Парижі), Олександр Кошиць (1944 у Вінніпегу) а у цьому місяці у Нью-Йорку, Павло Печеніга Углицький.

Пам'ятаю перше знайомство з музикою Покійного, яких 12-14 літ тому. Коли ми з дружиною гостювали літом у нашого приятеля Михайла Голінського в його віллі „Миротаві“ в Дорі, в Карпатських горах, він показав нам арію з опери Углицького „Вій“, яку йому власне прислав композитор. Пам'ятаю, як приємно я здивувався, переглядаючи цю арію невідомого мені тоді українського композитора з Америки, відкривши в цьому творі руку цюважного, досвідченого й образованого музиканта. Подібне враження відніс я почуваючи описи й дві інші пісні Углицького, які Голінський співав — з оркестром — в одному з своїх виступів у Львові.

Приїхавши до Америки вперше в 1937-му році і незабаром познайомившись з Углицьким, враження, яке відніс з його музики ще по тому боці океану, тут закріплювалося, коли під час частих зустрічей з Павлом Івановичем, в його чи могому домі, я пізнав майже всі його більші, важливі твори. Характерною рисою їх усіх була солідність, з якою композитор опрацював подробиці й знання композиторської техніки, як у формі і фактурі твору, так і в інструменталі. Знаючи факт, що з однієї сторони українська музика тільки зовсім недавно, бо щойно в останньому 30-літті, вийшла на шлях повного професіоналізму, з другої, що ще до вибуху останньої війни чимало аматорів і дилетантів засмічувало українську музику „творами“, яких єдиною рисою був музичний аналіфазетизм — зваживши це, знання композиторської професії і уміння орудувати її засобами, це одна з найважливіших прикмет сучасного українського композитора.

Вихований ще перед першою світовою війною в атмосфері петербурзької імператорської консерваторії, відомої з того, що учні діставали там першорядну технічну підготовку, але одночасно наскрізь просіяли — свідомо чи несвідомо — духом російської музики, Углицький зовсім зрозуміло під-

пав там під вплив музики Чайковського, Римського-Корсакова та цілої плеяди їх учнів і наслідників. Від цих впливів і характерних рисів цієї музики він ніколи не зумів відійти й звільнитися, дарма, що крім опери на вірменську тему „Сос і Вартизер“, російської Служби Божої та низки приватних творів на російських темах, вся творчість Углицького була зв'язана з українською тематикою. Це факт, що не дивлячися на своє виховання в душі російської музики та здебільше не українське середовище, в якому все перебував, Углицький у своїй творчій діяльності зв'язався з тематикою свого рідного, українського народу і цією діяльністю все життя на користь українського народу працював. Цей факт треба підкреслити з найвищим признанням.

Дехто з відомих, авторитетних українських музик в Америці й Галичині непогджувався зі способом підходу Углицького до української народної пісні, додаючи в цьому підході чужі — вище згадані — впливи та недостачу „українського духа“. Такий погляд викликає важливе й засадниче питання: що таке „український дух“ в музиці?

Загальна опінія, себто свого роду „голос народу“, вважає українськими творами, чи творами українського характеру, що найбільше зближені до української народної пісні у її первісному і оригінальному вигляді, та до її основних джерел — так, як це розуміли наші „класики“: Лисенко, Стеценко, Леонтович і їх безпосередній наслідник Кошиць. Але від цього часу, себто в останньому 40-літті, в розвитку світової музики зайшли такі зміни, що вони й основно змінили давній підхід до питання т. зв. національної музики, основаної на народній пісні. Коли музичні творці інших народів, яких значіння можна порівняти до значіння Лисенка у нас, як основоположників національного напрямку в музиці свого народу, як Сметана у чехів, Римський-Корсаков у росіян, Монюшко у поляків, Альбеніс у еспанців і інші мали — спільно з Лисенком — більш-менш однаковий підхід до народної пісні та її використання в т. зв. „штучній“ музиці, то в останньому 40-літті передові композитори тих же народів — Яначек, Шимановські, Стравінський, Гранадов та найбільший революціонер сучасної доби в ділянці народної музики, маляр Барток — всі вони зовсім відкинули й зломали

давні методи та принципи підходу до народної музики і використовували її зовсім іншими, новими засобами в своїх творах, надавши їй нового, свіжого й несподіваного блиску.

Тому зовсім хибною і неоснованою є у нас традиція вважати підхід Лисенка — Леонтовича до народної пісні як одиниці вірний та одиниці „правдиво український“. Підхід їх та те, що вони зробили для української музики є не звичайно цінним початком та в загальному розвитку української музики окремою фазою, яка заслуговує на найвищу пошану й признання. Але в ніякому разі цей початок, цю „альфу“ не слід вважати вже й „омегаю“, себто вже й кінець. В чому ж тоді мав би бути розвиток нашої музики? Адже ж кожний розвиток є тільки у поступі, у русі, але ніколи в стадії неворушливості й застою.

На думку автора цих рядків українська музика не знає ще критерій одного правильного підходу до нашої народної пісні і вірних неперушних основ такого підходу у нас нема й не повинно бути. Підхід і думки про відношення до народної пісні, які мав Лисенко і його практичне їх перевеєння — у своїх музичних творах — мають неосновне значіння; але для сьогоднішнього й майбутнього покоління українських музик це значіння має радше історичну, як практичну цінність. Доказом цього є й твори багатьох сучасних українських композиторів, які відступивши від Лисенківських принципів надали українській народній пісні зовсім нове обличчя. Чи й наскільки це нове й невідоме комусь подобається більше від давнього, відомого, це вже питання смаку, розуміння, освіти, спроможності сприймання невідомого і критичного — чи безкритичного — підходу до нового, невідомого взагалі.

Тому й підхід Углицького до української народної музики треба розглядати вповні позитивно, дарма, що не був він ані в старому дусі епохи Лисенка — Леонтовича, ані в дусі сучасної української музики.

Основна сила талану Углицького була, на думку автора цих рядків, у дрібних музичних формах і творах, у його піснях, дуетах і фортепіанових прелюдях, які визначаються шляхотною мелодикою і дбайливим опрацюванням деталей. Його одинокі твори для оркестру, „Україна“ й „Героїчна Кантата“, написані у вільній формі, в якій українські народні пісні використані не прийомами симфонії, чи пак сонати, але радше фантазії. Інструменталізація цих творів вміла та, як і характер музики Углицького консервативна, у стилі школи

Чайковського — Каліннікова. Покійний знав оркестру добре — головним джерелом його заробітку була посада контрабасіста в оркестрах — і тому ця незвичайна важлива частина оркестрових творів взагалі у нього на високому рівні.

Своїм найважливішим твором Углицький вважав оперу „Відьму“ (друга, „Вій“, залишилася незакінченою). На жаль, немав він з нею щастя, не вдалося так, як на це заслуговувало, вложивши в цю оперу роки праці і ваяючи з нею всі свої надії на майбутнє. У музику опери композитор вложив чимало народно-музичного матеріалу, використовуючи його в стилі опери Глінки „Руслан і Людмила“, яка, згідно з власними словами Углицького, була для нього прототипом при компонуванні „Відьми“.

Справжнім ударом було для нього несповнення його очікувань і мрій, зв'язаних з надією „Відьми“ в Метрополітен у Нью-Йорку — дарма, що ці мрії були справжньою утопією, зваживши факт, що за період 50-літній період існування Метрополітен не було випадку, щоб там виставили оперу невідомого, невідомого композитора. Покійний, перед тим весело, погідно вдачі, став знеохоченим, пригнобленим і зневіреним до американських музичних відносин, які завели його надії. Цей його настрій ясно відзеркалюється в листі (з 24-го березня 1945-го р.) до автора цих рядків, в якому Углицький писав про себе й свої твори. Деякі уступи з цього листа наведу дослівно:

„Переглядаючи минуле, так як і раніше нічого достой-

ного не зробив, так і тут в Америці за 20 років відпочоку не дійшов і ні чому не прийшов! Складалося життя так, як моя покійна мати казала: „не при проти вітру, а йди все за людьми!“ То ж кріпацька психологія (мати моя була ще кріпацькою) відобразилася й на мені аж до цього часу! Все ж десь-то там у середині щось булькотить, бється, чогось хоче, кудись рветься... та все до могили...! Посаду в Америці? Ніякої!... Старався тут знайти місце диригента — та де там! Тут цього не треба! Бо диригент це забава багатіїв, та так само з цілою артистичною наукою! Співає, чи грає той, хто платить, чи за нього платять!... З композиціями так само: диригенти не беруть! По-що їм тратити час на чоловіка з вулиці! Не політик, нема грошей, композиції „національні“, а цю націю не признають! Як би повстала Україна, як повстала Фінляндія, то б шукали за всіма українськими композиціями!... Ато і єсть Америка: нема своєї волі і своєї хати і навіть самого себе...“!

А про свою творчість писав Покійний у цьому листі:

„Наперед усього в творчості я ненавиджу нещирості, вульгарності і викрутасів там, де це невідповідно. Щирість, прямота і природна звучність, це головна основа могого напрямку... Напрямок моєї музики це не шукання нових форм; а користування цим способом, котрому вчився — передати українську пісню в класичній формі...“.

В історії української музики імя Павла Печеніги Углицького буде згадуватися як поважного, правдивого музиканта, школа могли далі розвиватися в своїй національній формі. Від кривавих утисків, що проходили хвилями в СРСР, грузини терпіли менше ніж інші народи.

Після Другої світової війни Москва рішила зарпати на грузинському патріотизмі: москоська дипломатія почала домагатися від Туреччини провінції, що належали колись до Грузії аж до міста Трапезунду. Це викликало прихильний відгук між грузинами: навіть старий голова демократичного уряду Грузії — Ной Джорданія, що перебував в Парижі, закликав грузинських емігрантів вертатися в Грузію... У Сталіна лишився деякий „сентимент“ до своєї батьківщини — Грузії. Він їздив в свої рідні околиці, відвідав своїх знайомих з молодих літ, навіть впливає з ними по чарчї вина. Він приймає делегації грузинської молоді і розмовляє з ними по грузинськи. Грузини, що живуть у Москві, роблять велику кар'єру, не без допомоги Сталіна. Джорджіадзе, Берія, Деканозов та багато інших советських достойників — це всі грузини. В Грузії Сталін не дозволив винищувати шляху і в цій країні стара аристократія ще й досі має вплив в культурнім і громадським житті.

Столиця Грузії, Тбілісі (Тифліс), мала колишній вірменський більшість, і це приводило до конфліктів між грузинами та вірменами. Сталін дозволив грузинам примусово виселити всіх вірмен із Тбілісі. Одного дня всім вірменам наказано зібратися на станції залізничі, грузинські комуністи виголосили приятельські промови до вірмен, поїзди рушили, а в газетах написано про „добровільне переселення“. Але ті вірмени, що вернулися в Тбілісі, були без пардону порозстрілювані... Мабуть Сталін хоче цими політичними кроками здобути симпатії серед грузинського народу. Але даремно: грузини кажуть, що Сталін не грузин, а прибула, виродок... Б. І.

Сталін і Грузія

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Із розмов з грузинами, що покинули рідний край в часі недавньої світової війни, довідаємося, що грузинський народ Сталіна не любить. „Не може бути примирення Грузії з російською більшовицькою окупацією“, — бо від цього режиму відділяють нас глибокі мученичі майже в кожній грузинській родині — це слово грузинських патріотів. Але не можна заперечувати деяких вигід, що має Грузія з того, що диктатором у Москві є грузин Сталін. Грузія не переживала такого великого терору як інші поневолені нації СРСР. Голоду, що скоїв на Україні кілька мільйонів населення 1932/33 року, Грузія не зазнала. Коли 1937 року Москва ухвалила національну рух неросійських народів СРСР за „головну небезпеку“ і почала русифікаційний похід проти цих народів, то в Грузії цього нового курсу не введено. Грузинська наука, культу-

Зі щирим серцем при праці

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ди і до інших американських справах. Мені — як американським громадянинові — легше добитися послуху в різних американських окупаційних властей, чи теж в ІРО. Однак люди теж і перебільшують, думаючи, що я все можу зробити.

— Не дивуйтеся. Люди бачать перші наслідки допомогової акції американських українців — і мають довіру.

— Допомогова акція — це окреме діло. Її веде заступник голови цього комітету ред. Б. Зиблікевич. Зрештою теж і я є в тісній співпраці з тим же комітетом, бо він знає місцеві відносини та знає людей. Наше завдання приміювати розпорядки і зарядження нашої дирекції до місцевих відносин. Але є справи, які вимагають безпосереднього рішення, а відмовитися допомогти не можна. Наприклад захищати до нас колишній член У. П. А., молодий хлопець хоче сам на ноги стати. То ж як не допомогти йому дістати діпвізку Ідентиті Карту та й не допомогти марними 200 шилінгами дістати дозвіл шоферувати. Правда же й і роботу йому треба підшукати, але людина стає знову на нормальний шлях. Ось другий — йому треба допомогти увільнитися від тюремної кари за те, що зі зброєю перейшов сюди. Як не допомогти йому?

Залишаю бюро Представництва ЗУАДКомітету в Зальцбургу з задоволенням, що воно має відданого робіт. Представника та з гордістю за саме його існування. Покищо наш допомоговий комітет побіч жидівського — одиниць. І тут належить признати нашим законам українцям, що вони зрозуміли потребу братів скитальників і здобулися на організацію такого Комітету. За короткий час свого існування він уже себе виправдав, а скільки завдань іще перед ним.

Тарас Кульчицький.

КОРЕСПОНДЕНТАМ ПОКА- ЗАНО ЦЕНТР АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ В БРИТАНІЇ.

Гарвел, Англія, 21. липня. — Вчора британські власті вперше дозволили представникам преси оглянути центр британських атомових дослідів, що його створено ще в листопаді 1945 року. Оглядини відбулися при найбільшій остоорожності та під строгим наглядом властей безпеки. Кореспондентів зразу повідомлено, що на випадок знайдення при якому з них фотографічного апарату, він готов десять років не бачити світу Божого з тюрми. Советських кореспондентів не запрошено до цих оглядин. На запит, чи Британія може вже продукувати атомову бомбу, представник влади відмовився дати будь-яку відповідь.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ОКОЛИЦЬ ЛІГАЙ ВЕЛИ, ПА!

СТАРАННЯМ ВСІХ ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ, БРАТСТВ, ТА КЛЮБІВ, гуртуючихся при українській православної парохії Пречистої Діви Марії в Алентаві, Па.

ВЕЛИЧАВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 8. СЕРПНЯ (AUGUST 8, 1948)

В ОДНОМУ З НАЙПОПУЛЯРНІШИХ ПАРКІВ CENTRAL PARK, ALLENTOWN, PA.

Комітет цього народного Свята робить від дошного часу великі інтенсивні старання про якнайкращу й найдобрішу програму концерту місцевого й позамісцевих хорів, народних танців, солістів і промовців; про смачні українські страви й напівки та оркестру до танців з дванадцяти інструментами.

Комітет отримав запрошення від громадянства: Нортгемптон, Майн-свіла, Філадельфія, Честер, Вілмінгтон, Котсвіла, Скреттон, Трентон, Сант Плейнфілд, Палмертон, Бетлем, Істон та взагалі всіх ширших добрих українців, причинитися Вашою присутністю до піднесення та скріплення нашого національного духа та заміцнення перед чужими народами силу й волю Українського Народу.

Комітет Українського Дня.

ПОЗІР! ДЖЕРЗІ СІТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СТАРАННЯМ МІСЦЕВОЇ ГР.-КАТОЛ. ПАРАФІЇ

—: відбудеться —:

ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 25. ЛИПНЯ (JULY 25, 1948)

в KENILWORTH, N. J.

Petrylow's Grove Park - Michigan Ave. and Fairfield Ave. E.

Вступ до парку: для дорослих 85 центів, для дітей безплатно.

Для вигоди шановних громадян будуть стояти боси (BUSES) як слідує: від години 12:30 до 1:30 коло церкви, GREENE AND SUSSEX STS., долина міста, і коло Українського Народного Дому під ч. 181-183 FLEET ST., гора міста.

Поворот до парку домів босами між годиною 7 а 9 вечором.

Комітет.

силою перемогли, а перміг я, бо на моєму боці, — Бог і Правда.

Знаю, що ви не визнаєте ні Того ні другого, але сила в них, а не в вас, бо вони мені давали силу перенести ваші катування, вони дають мені силу в моїй праці й тепер.

І ось через ці рядки, я заявляю всім-тим катам, які будуть шукать моєї смерті: — Я не боюся вас тоді, коли був у ваших руках; — не боюся і тепер!

Ви знищили й пограбували у мене все: — батька, матір братів, сестер, рідну хату, майно, землю і Батьківщину!

Замість цього всього ви наділи на мене-ваші, ви думали вічні, кайдани невілля, але подяка Богові, я нині скинув їх.

Коли тепер я виру, то виру, як вільна людина, а не як ваш невольник. Вам, я можу дістати тільки мертвих! Чуєте? — Тільки мертвим!

А тоді, як ви вб'єте мене десь-де з-за рогу, (а це ваше старе і стале ремесло), то на московському судовому процесі, де будуть судити найжорстокіших злочинців: Маркса, Енгельса, Леніна і живого ублюдка-людюда Сталіна з його „кремлівською бандою“, то головним свідком і обвинувачем, замість мене, буде ця моя праця.

Отже, я кладу пацці правої руки на Святий Хрест, на якого образ Того, Кого ви в Кремлі щоденно розпинаєте, доказуючи, що вчення про Нього, — це релігійний дурман, розпинаєте Його, — розпинаючи нарід Його і кленуєш, що мій знісання свідка є щирі й правдиві.

Іван Кравченко.

Чемності ради треба було б сказати кілька слів про „Чорного Ворона“, але боюся, що

ті „кілька слів“ можуть вилитися в океан слів і тому я утримуюсь від передмови, а цю справу, тоб-то сказави „кілька слів“ про „Чорного Ворона“, доручаю шановним читачам, критикам та рецензентам.

З свого боку можу зазначити тільки те, що в моєму оповіданні я уникав двох речей: — повних прізвиськ, а живівав тільки початкової літери дієслова прізвиська, бо не маю права підставляти людей під т. зв. небезпеку, під яку я ставлю своє власне життя, подруге, — уникав по можливості таких оповідань, які своїм явищем в советській дійсності настільки аморальні, що розповіді про них було б просто аморальним вчинком з мого боку.

В моєму оповіданні немає чогось вигаданого, надуманого або підфарбованого.

Я також уникав вклавати людську трагедію в художні образи, вважаючи, що подані факти найкрасномовніше да-

дуть уяву про об'єкт, який нас цікавить.

В цій першій частині „Чорного Ворона“, я мало приділяв місця життю робітників та інтелігенції, але планую це висвітлити окремою темою.

В надзвичайно важких моральних і матеріальних умовах родилося це оповідання. Частина цих умов я висвітлю в окремій праці під назвою „Безправні й беззахистні“, але більша частина їх полягала в інших, надто прикрих, причинах...

Сподіваюся, що продовження „Чорного Ворона“ незабаром вийде в світ під цією ж назвою.

Автор.

Вересень, 1947 р.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, Н. Я.

Похорон бл. п. Василя
Савицького.

В понеділок, дня 28. червня 1948 р. бруклінська парохія Сошествія св. Духа віддала останню почесу своєму дяковчителю й диригенту хору, бл. п. Василю Савицькому, відправляючи його тілліні останки на вічний спочинок. Вже перед похороном видно було, якою любовою серед громадян втішався небіщик. В суботу й неділю перед похороном відбулися в домі жалоби парастаси, в яких за кожним разом брала участь громада знайомих і приятелів небіщика так, що домішка жалоби битком була набита. Коло домовини зложено багато коверток з офірою на Сл. Божі й вінці від родини, українських товариств та громадян. В понеділок рано, після жалобного богослуження в домі покійника, перенесено тіло до церкви Сошествія св. Духа, а до заупокійної Служби Божої стали трій священики: о. А. Лотович, парох небіщика, о. В. Лотович і о. Д. Гулін. Ще було присутніх два священики. Співав церковний хор, вірні та вдячні учениці й ученики бл. п. Василя Савицького, при співучасті дяковчителів з околиці, п. п. Т. Каськова, Т. Онуфріка, М. Фатюка, В. Каськова, М. Данилюка й проф. Ю. Кириченка, що теж бажали відправити свого друга й товариша. Управляв хором п. Т. Каськів з Ньюарку, Н. Дж. Церква наповнена була сумуючим народом по самі береги. Жалібно неслися молитви служачих священників та хору до Господа Бога. Апостола вигосив п. Т. Каськів, а Вірусу п. М. Фатюк. Жалібно слово вголосі місцевий парох о. А. Лотович та зворушливу цілу церкву до сліз. Отець парох відмітив талант небіщика як диригента, його невтомну 28-літню працю над організацією хорів, концертів та вистав, його заслуги над вихованням молодого покоління, котрому вмів вищипити любов до рідної пісні й мови, його скромний, трудячий характер, релігійно-патрістичне виховання дітей.

М. З.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ, А ТИМСАМ
НИМ СТАВИТЕ СПІВВА-
НИКОМ ДЕВ'ЯТЬ МІЛІОНІВ
НОВОГО МАЄТКУ ЦЕЙ
ОРГАНІЗАЦІ

UKRAINIANS
NEWARK - ELIZABETH
AND VICINITY
FOR THE BEST COAL
CALL

Anthony Shumeyko
Shumeyko Fuel Co.
1972 OSTEWOOD TER.
UNION, N. J.

Tel.: UNionville 2-8026; 2-5244
DELIVERY BY CHUTE OR BAG

ШКАГО (БОРНСАЙД), ІЛЛ.

Нова професійна сила.

Ряди наших працівників ріднуть уже тепер з кожним днем. Стара генерація вмирає на наших очах. Хто ж її заступить, хто буде продовжувати народню працю, хто буде вдержувати українське імя на землі Вашингтона. Та хто інший, як не наша молодь! Отому всі ми радіємо, коли вичитуємо в газетах, що тут і там діждались нової профе-

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домів, фарм, та різного роду аскурацій.

WESSON & BARTKIV

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-5254. New York 3, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

А ЯК З НАМИ СТАРИМИ,
ЩО В АМЕРИЦІ?

сійної сили з нашої тут ро-
дженої молоді, що тут і там
наша молодь веде перед у
культури роботи.

Григорій Жеребняк

Радіє і наша громада новими, молодими силами. Рік за роком вибиваються ці молоді сили, кінчають високі школи та займають у нашому житті місце батьків. Цього року гордимось п. Григорієм Жеребняком як новою професійною силою, що є сином наших ширших громадян Івана й Йосифа Жеребняків. Завдяки добрим батькам молодий п. Жеребняк набрав українського духа ще малим хлопцем у Рідній Школі, чи в хорі, співаючи в церкві чи на концертах. Своєю музичальністю та прекрасним голосом (баритон) вибивався в гай скул, де виступав як співак-соліст. В 1943 році вступив до університету до Американської Повітряної Флотії. Як люте-лант-летун був висланий по вишколі до Європи. Вернувшись з війни записується на університет (Юніверзіті оф Іліной) де бере живу участь у різних університетських товариствах. Цього року покінчив п. Жеребняк студії з соціології з відзначенням і дістав диплом. До цього треба ще додати, що п. Г. Жеребняк є членом 415 відділу У. Н. Союзу. Ціла наша громада радіє успіхам п. Жеребняка та бажає йому щастя на дальшій дорозі життя з твердою вірою, що він буде добрим сином нашого народу і надалі, як і буде між ними, що завжди пам'ятатимуть за допомогою визвольним змаганням України.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа докинути подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте. За листами чи дресами від скитальників прохайте звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці. Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових витратів та за витрату часу на поглядження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,428 Сабовник Івана, Анни і Верони, Орос Емілія і о. Лешко Василья з с. Дубрівки (Ужгород, Закарп. Україна) від Габ Василя.

15,429 Мазур Політа з с. Холодець (Камінець Подільський, Волочинська) від Мазур Надії зам. Мак.

15,430 Висоцька Марії з дому Біленко від Ковчун Маланки з дому Біленко.

15,431 Кузьменко Павла Івановича з с. Адашок (Катеринослав. обл.) від свящ. Грановського Петра.

15,432 Варцаблюк Петра в м. Межибожа (Львівського повіту, Камінець Подільський) від Печенюк Тимофія Гарасимовича з с. Пільного Олексинця.

15,433 Кіна Марії зам. Жуковська від Кіна Миколи з с. Крипка (Львів).

15,434 Косців Михайла з с. Загіря (Бібрка) від Шевчук Михайла с. Данила.

15,435 Бакій Михайла с. Миколи з с. Кияжівір (Коломия) від Волощук Миколи.

15,436 Пастух Івана і Василя з с. Дусанів (Перемишляни) від Пастух Михайла.

15,437 Шевчук Параскевія в дому Гешук з с. Глушкова (Городенка) від Морозик-Филик Марії.

15,438 Жуковський Франца Антоновича з с. Скільвата (Дніпро Петровськ) від Жуковського Антона Антоновича.

15,439 Сікорський Матвія, Івана і Анни з с. Тирнова Нижна (Сянік) від Сікорський Юрія.

15,440 а) Пацаган Олексі від Палій Агафії з с. Славсько (Стрий).

15,440 б) Кудлак Василя від Кудлак Андрія.

15,441 Мамот Йосифа з Городка (Львів) від Маціцький Стефана.

15,442 Кудильчак Магдалини з дому Михайлишин з с. Яблінці Нижні (Турка над Стриєм) від Михайлишин Теодора.

15,443 Вавро Павла і Марії в дому Пісарик з с. Грушатиці (Перемишль) від Дзидзюра Івана.

15,444 Городицька Марії з дому Баймук з с. Зирова

помогти. Так що ж нам робити? Пишу до Вас і питаю: Яку ми маємо тепер заплату, ми, старі, що так тяжко й довго працювали та наші народні організації й церкви будували?

Я читав в протоколах з річних нарад головного уряду У. Н. Союзу, що Союз сам не міг нічого зробити зі Захистом Старців, бо є зложені гроші, але не можна виконати ухвали. Може я того добре не зрозумів, але думаю, що як би ми віднесли до відділів членства, то такі люди зрозуміли б, що ми повинні мати Захист Старців. А хто не хоче цього розуміти, повинен пам'ятати, що якою міркою він це міряє, такого йому колись віддадуть, як на нього прийде старість.

Думаю, що У.Н.Союз не повинен цієї справи спускати з ока і Захист Старців таки збудувати.

Стефан Фігун,
секр. 173 від. У.Н.Союзу.

(Стрий) від Бабій Миколи. 15,445 Чемерис Марії замук. Криль з с. Задвіря (Львів) від сестри Ярославської Гелени. 15,446 Нацулич Івана з с. Стрильбиці (Самбір) від Нацулич Миколи і Катерини. 15,447 Стиранець Михайла, Тимчак Катерини з с. Лісковице (Перемишль) від Шишко Анни зам. Сидора. 15,448 Гловацький Федора, Петра і Антона сини Олексі з с. Базар (Чортків) від Кучерка Варвари.

15,449 Німилевич Мирослава зі Стрия від Іванків Володимир. 15,450 Качмар Івана вуйка з с. Лисини (Любачів) від Баран Ольги зам. Шведик.

15,451 Данилейко Федора і Грицька з с. Данилейківка (Полтавщина) від Данилейко Надії.

15,452 Бобик Миколи Чавурський Стаха від Галайдида Андрія з с. Сільця Бож. (Підгайці).

11,453 Рідних і знайомих з с. Розвадова (Жидачів) від Береза Евстахія.

15,454 Земляків з Бориславщини відвізяться до вчителя Драган Романа.

15,455 Батків Катерини з с. Коморини (Турка) від Сидор Катерини д. Миколи і Юлії.

15,45 Шушеляницький Петра і Леся з с. Касперівці (Залі-

щики) від Шушеляницький Василя.

15,457 Братусь Івана і Магдалини, Добрянський Михайла, Осипа і Юліяна Логина, Холяк Катерини і Юстини всі з с. Унятичі (Дрогобич) від Фетків Антона.

15,458 Гвізда Марії д. Юрія і Параскевії з с. Шили (Збараж) від Кили Юлії жєна Григорія.

15,459 Холяк Теодора, Кухта з с. Цісєви (Долина) маю для них вістки від їх рідні Шумей Дмитро проф.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ПОШУКУВАННЯ
ФЕДОРА КОВАЛЯ, свого вуйка, котрий вийшов ще перед світовою війною до Америки, пошукує Заури Івана, з села Кустинів, повіт Перемишляни. Писати:
JOHN ZWARYCZ
C. N. R. Ext. Gang No. 48,
Foley, Ont., Canada.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДИРІГЕНТА
УКРАЇНСЬКА ГЕ.КАТОЛ.
ПАРОХІЯ СВ. ДУХА
У ВЕСТ ІСТОН, ПА.,
— пошукує —
ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДИРІГЕНТА
хору, учителя дитячої школи, щоб був прикладним інтелегентом середнього віку. Платня згідно з умовою. Зголошення слати до:
JOSEPH KOLODRUB
139 Spring St., West Easton, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
Дня 5, липня 1948 р. померла в 56. році життя
КАТЕРИНА ПОПИК,
довголітня члениця Бр. св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союзу в Дитройт, Міш.
Покойна походила зі села Воля Баранівка, пов. Самбір, Галичина. Поширила в смутку мужа Михайла, сина, невістку, два внуки і дочку.
Похорон відбувся 9, липня при участі родини, знайомих і членив Бр. св. О. Николая до гр.-католическої церкви, а відтак на цвинтар Grand Lawn. — В. І. П. І.
В. Бартош, секр.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ревматизм. БОЛІ.
АРТРИТИЧНІ
Коли Ви ніколи не знали ліку званого ROSSE TABS на одні з найважливіших недомогання й болі, злучених з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на ваш кошт.
Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.
БЕЗПЛАТНО ДІЛ ЧИТАЧІВ
НАШОЇ ГАЗЕТИ
Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТОЧОК. Коли не будете вдоволені пацієнтами — часовою — полекшою, поверніть нам решту й не будете нам нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пишіть лише негально Ваше імя й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

БОЛІНІГ
Рані на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болочні ноги, флебіти (запалення жил), нудота або болочні коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операцій. Лікуємо вгрудішним літом і котиди.
Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8. веч.; вівторки і п'ят. від 1. до 6. веч.; в сєб. від 1. до 5. веч.; в суб. 11. до 3. попол. В нед. і свята нема урад. годин.

Dr. L. A. BENLA
326 W. 86 St., New York City
Більше Бродвею.
ENdicut 2-9178
СПЕЦІАЛІСТ В БОЛО НІГ.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошти.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження крєвних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.
ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнеси.
У всіх справах звертайтеся до звисного
НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1889. Жаж у темноті.

А MAN'S HEAD SHOWED IN
SILHOUETTE AND THE WALLS
ECHOED FIENDISH
LAUGHTER---

AS THE SHADOW OF THE DAGGER ROSE
THE CHANT SUDDENLY STOPPED. THEN THE
DAGGER FLASHED DOWN AND A LOUD SCREAM
REVERBERATED THROUGH THE CAVERN.

— FOLLOWED BY A GIRL'S CRY
OF TERROR. INSTANTLY TARZAN
LEAPED TOWARD THE SOUND.

Коли тінь штилета підійшла
вгору, спів нагло устав. Потім
штилет блиснув у долині, а по
печері розлягся переразливний
крик.

Голова людини зарисувала-
ся на ованді а, стінні загомоні-
ли сміхом...

...за ним далися чути жаж-
ливі крики дівчини. Миттю
Тарзан кинувся в напрямі
звуків.

Він виминав дивні твори
природи і гнав вперед. Та йому
станули на дорозі сталі
міти — стовпи.

ПРАЦЯ

ПОТРІБНО ЖЕНЩИНИ

ЖІНОК ЧИСТИТИ ОФІСИ
на Чесній вулиці, П'ясаїд.
Автобуси переїзять попри двері.
Голоситись
Room 1200, Hirsch Tower Bldg.,
125 Broad St., Elizabeth, N. J.
мід години 1-ю 1:20 попол.

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У.
Н. Союзу? Коли ні, впишіть сейчас!

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ШАДІТЬ дешо
з вашого забезпечення.
Ми улажуємо пре-
красний ЦІЛІЙ \$150.00
ПОХОРОН за
у випадку смутку в рідній квітці:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український
погребний зарядник
в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-5762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-5611

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядку погребам — до \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIdrose 5-8577

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядку погребам — до \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIdrose 5-8577

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядку погребам — до \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ПРЕМІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
В БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIdrose 5-8577